

Oordeel 2025-17

Datum: 18 februari 2025

Dossiernummers: 2023-0425, 2023-0426 en 2023-0270

Oordeel in de zaken van

Global Witness

gevestigd te Londen (Verenigd Koninkrijk), verzoeker

Stichting Bureau Clara Wichmann

gevestigd te Amsterdam, verzoeker

tegen

Meta Platforms Inc.

gevestigd te Californië (Verenigde Staten), verweerder

Meta Platforms Ireland Ltd.

gevestigd te Dublin (Ierland), verweerder

Facebook Netherlands B.V.

gevestigd te Amsterdam, verweerder

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 1

1 Verzoek

Verzoekers vragen het College om te beoordelen of verweerders verboden onderscheid maken op grond van geslacht en leeftijd bij het tonen van advertenties voor vacatures aan gebruikers van Facebook in Nederland. Meer in het bijzonder vragen zij het College om te onderzoeken of het advertentiealgoritme verboden onderscheid maakt.

2 Verloop van de procedure

- 2.1 Het College heeft kennisgenomen van de volgende stukken:
- verzoekschrift van 12 juni 2023, ontvangen op dezelfde datum;
 - e-mail van verzoekers van 19 juli 2023;
 - verweerschrift over formaliteiten van 14 oktober 2023;
 - e-mail van verzoekers van 19 december 2023;
 - e-mail van verweerders van 20 december 2023;
 - verweerschrift over de inhoud van 26 januari 2024.
- 2.2 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 30 mei 2024. Partijen zijn verschenen. Verzoekers werden vergezeld door mr. T.J.R. van der Sommen en mr. A. Vossenbergh, advocaten te Amsterdam. Verweerders werden vertegenwoordigd door mr. A.M. Arnbak, mr. M.B. Kerkhof en mr. N. Üstünel, advocaten te Amsterdam.

3 Achtergrond van de zaak

- 3.1 Meta Inc., Meta Ireland en Facebook Nederland zijn onderdeel van het Facebookconcern. Dit concern biedt de sociale netwerkdienst 'Facebook' aan. Facebook is een social mediaplatform waarmee gebruikers onder andere ervaringen kunnen delen en in contact kunnen komen met mensen en informatie. Wereldwijd maken ruim 2,7 miljard mensen gebruik van Facebook.
- 3.2 Meta Inc. is opgericht op 4 februari 2004 en heeft haar hoofdkantoor in de Verenigde Staten. Meta Ireland is een dochteronderneming van Meta Inc. en is opgericht op 6 oktober 2008. Meta Ireland treedt op als contractspartij voor het aanbieden van Facebook aan de gebruikers in Europa en dus ook in Nederland. Ook biedt Meta Ireland een advertentiedienst aan voor adverteerders, waaronder voor vacatureadvertenties die in deze zaak centraal staat.
- 3.3 Facebook Nederland is opgericht op 25 november 2010. Zij verleent diensten aan het Facebookconcern die te maken hebben met marketing en verkoopondersteuning, gerelateerd aan advertentieverkoop. In dat kader houdt Facebook Nederland zich onder andere bezig met het adviseren over en het bevorderen van de verkoop van advertentieruimte op Facebook en overige advertentieproducten. Het moederbedrijf van Facebook Nederland is Meta Inc.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 2

- 3.4** Het gebruik van Facebook is gratis. Het bedrijfsmodel van het Facebookconcern is gebaseerd op inkomsten uit de verkoop van (gepersonaliseerde) advertenties. Vacatureadvertenties vormen een klein deel van het totaal aan advertenties. Met behulp van een algoritme bepaalt Facebook welke advertentie aan welke Facebookgebruiker wordt getoond.
- 3.5** In 2022 en 2023 heeft Global Witness onderzoek gedaan naar het mogelijk discriminerende effect van het algoritme dat Facebook gebruikt bij het tonen van vacatureadvertenties aan Facebookgebruikers in Nederland. Volgens Global Witness kwam uit het onderzoek naar voren dat vacatureadvertenties voor stereotype vrouwenberoepen voor het overgrote deel aan vrouwen werden getoond en andersom. De uitkomsten van het onderzoek zijn voor verzoekers (mede) de reden geweest om de huidige zaak aan te spannen tegen de drie Meta entiteiten.
- 3.6** Voordat het College toekomt aan een beoordeling van de inhoud van de zaak, bespreekt het eerst twee formele punten. In de eerste plaats moet het College de vraag beantwoorden of het bevoegd is het verzoek te beoordelen. Volgens verweerders is dat niet het geval, omdat het Unierecht daaraan in de weg staat. Dit punt komt onder 4 aan bod. Verder moet het College beoordelen of de beide verzoekers ontvankelijk zijn in het verzoek. De ontvankelijkheid van verzoekers komt in de overwegingen onder 5 aan de orde. Omdat het College tot de conclusie komt dat het bevoegd is om een oordeel te geven over het verzoek en dat Stichting Clara Wichmann in ieder geval (deels) ontvankelijk is in haar verzoek, komt het College toe aan de inhoud van de zaak. De inhoudelijke beoordeling van het verzoek is opgenomen in de overwegingen onder 6 en 7.

4 De bevoegdheid van het College

- 4.1** Verweerders stellen zich op het standpunt dat het College niet bevoegd is om het verzoek te beoordelen. Zij hebben in dit kader toegelicht dat alleen Meta Ierland in deze zaak als verwerende partij kan worden aangemerkt. Omdat Meta Ierland in een lidstaat van de Europese Unie is gevestigd, is Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij met name de elektronische handel, in de interne markt (hierna: de Richtlijn elektronische handel) van toepassing. Uit deze Richtlijn elektronische handel volgt volgens verweerders dat uitsluitend de wetgeving van de lidstaat van vestiging, in dit geval Ierland, van toepassing is. Dat betekent dat de Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving niet van toepassing is en dat het College daarom niet bevoegd is om een oordeel over het verzoek te geven, aldus verweerders.
- 4.2** Voor de beoordeling van dit bevoegdheidsverweer zal het College eerst vaststellen of, zoals verweerders stellen, uitsluitend Meta Ierland als verwerende partij moet worden aangemerkt. Als dat zo is, komt het College toe aan de vraag of de Richtlijn elektronische handel in deze zaak van toepassing is en, zo ja, of artikel 3, eerste lid, van deze Richtlijn tot de conclusie leidt dat het College niet bevoegd is om een oordeel te geven.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 3

Wie is verwerende partij?

- 4.3 Zoals uit de overwegingen onder 3 volgt, bestaat het Facebookconcern uit Meta Inc., het moederbedrijf, Meta Ierland en Facebook Nederland. Partijen zijn het erover eens dat in ieder geval Meta Ierland als verwerende partij moet worden aangemerkt. Meta Ierland is de contractspartij voor het aanbieden van Facebook aan de gebruikers in Nederland en Europa. Dat contract ziet ook op het adverteren door derden. Het moederbedrijf Meta Inc. is naar het oordeel van het College in deze zaak niet als verwerende partij aan te merken. Meta Inc. is, zoals verweerders hebben toegelicht, niet verantwoordelijk voor het aanbieden van (vacature)advertenties van derden aan Europese gebruikers van Facebook. Dat is uitsluitend Meta Ierland. Dat Meta Inc. de eigenaar en ontwikkelaar is van het advertentiealgoritme betekent niet dat zij (ook) als aanbieder van de (vacature)advertenties van derden aan Nederlandse Facebookgebruikers kan worden gezien. Zij is daarmee hooguit faciliterend voor Meta Ierland. Verder is ook Facebook Nederland naar het oordeel van het College niet aan te merken als verwerende partij. De activiteiten van Facebook Nederland bestaan, zoals uit overweging 3.3 volgt, uit het verlenen van marketing- en verkoopondersteunende diensten met betrekking tot de verkoop van advertenties aan de andere entiteiten binnen het Facebookconcern. Facebook Nederland is geen aanbieder van diensten aan de Nederlandse Facebookgebruikers en is niet verantwoordelijk voor het aanbieden van (vacature)advertenties van derden aan die gebruikers.
- 4.4 Het College komt dan ook tot de conclusie dat alleen Meta Ierland in deze zaak als verwerende partij moet worden aangemerkt. In het vervolg van dit oordeel zal het College Meta Ierland aanduiden als verweerder. Deze conclusie betekent ook dat het College zal ingaan op het standpunt van verweerder dat de Richtlijn elektronische handel van toepassing is en dat daaruit volgt dat de Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving niet van toepassing is.

Is de Richtlijn elektronische handel van toepassing?

- 4.5 De Richtlijn elektronische handel is een uitwerking van het vrij verkeer van diensten, neergelegd in artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Met deze Richtlijn heeft de Europese wetgever beoogd juridische belemmeringen voor diensten van de informatiemaatschappij in de Europese Unie weg te nemen door, voor zover nodig voor een goede werking van de interne markt, bepaalde nationale wetgevingen te coördineren (zie punt 6 van de considerans). Het gaat bij diensten van de informatiemaatschappij om een grote verscheidenheid aan economische activiteiten die online plaatsvinden. Het kan daarbij gaan om de onlineverkoop van goederen, maar ook om het doorgeven van informatie via een communicatienetwerk (zie punt 18 van de considerans).
- 4.6 De relevante definities zijn opgenomen in artikel 2 van de Richtlijn elektronische handel. Voor het begrip 'diensten van de informatiemaatschappij' verwijst de Richtlijn naar diensten, zoals omschreven in artikel 1, tweede lid, van Richtlijn 98/34. Deze laatste Richtlijn is inmiddels vervangen door Richtlijn 2015/1535. Richtlijn 2015/1535 definieert het begrip 'dienst van de informatiemaatschappij' als elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van een afnemer van diensten wordt verricht.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 4

De Richtlijn elektronische handel is geïmplementeerd in onder andere Afdeling 1A van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Artikel 3:15d, derde lid, van het BW geeft de definitie van 'dienst van de informatiemaatschappij'. Deze definitie sluit aan bij de in Richtlijn 2015/1535 opgenomen definitie. Verder is in artikel 3, eerste lid, van de Richtlijn elektronische handel bepaald dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat de diensten van de informatiemaatschappij die worden verleend door een op zijn grondgebied gevestigde dienstverlener voldoen aan de in die lidstaat geldende nationale bepalingen die binnen het gecoördineerde gebied vallen. Uit deze bepaling volgt volgens verweerder dat zij, omdat zij in Ierland is gevestigd en zij diensten van de informatiemaatschappij aanbiedt, uitsluitend onder de Ierse wetgeving valt. Om dit standpunt te kunnen beoordelen, moet het College eerst vaststellen of verweerder onder de werkingssfeer van de Richtlijn elektronische handel valt en dus of zij een dienst van de informatiemaatschappij aanbiedt. Daarover overweegt het College als volgt.

- 4.7** De dienst waar het in deze zaak om gaat, is het aanbieden van Facebook (een social mediaplatform) aan gebruikers en het daarop (gepersonaliseerd) aanbieden van vacatureadvertenties van derden aan die gebruikers. Zoals verweerder terecht stelt, gaat het hierbij om een elektronische dienst die op afstand wordt geleverd aan de gebruikers. Ook wordt Facebook op individueel verzoek beschikbaar gesteld aan haar gebruikers. Om gebruik te kunnen maken van Facebook moet een gebruiker zich namelijk registreren op het platform. Verweerder wijst er verder terecht op, onder verwijzing naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (het Hof of HvJ EU), dat het om een dienst van economische aard gaat, ook al betalen gebruikers van Facebook niet direct voor de dienst. Uit rechtspraak van het Hof (zie bijvoorbeeld de zaak *Mc Fadden*, HvJ EU 15 september 2016, C-484/14, ECLI:EU:C:2016:689) volgt dat ook een dienstverrichting van economische aard die gratis wordt aangeboden een dienst van de informatiemaatschappij kan vormen. De vergoeding van een dienst die wordt verricht door een dienstverlener in het kader van zijn economische activiteit behoeft namelijk niet noodzakelijkerwijs te worden betaald door degene voor wie zij wordt verricht. Om Facebook gratis aan te kunnen bieden, is verweerder afhankelijk van inkomsten van bedrijven, organisaties en anderen die haar betalen om reclame te maken voor producten en diensten. Dat geldt ook voor vacatureadvertenties. Naar het oordeel van het College is het aanbieden van Facebook gelet op het voorgaande een dienst van de informatiemaatschappij. Dat betekent dat de Richtlijn elektronische handel van toepassing is.

Is het College bevoegd?

- 4.8** In artikel 3, eerste lid, van de Richtlijn elektronische handel staat dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat de diensten van de informatiemaatschappij die worden verleend door een op zijn grondgebied gevestigde dienstverlener voldoen aan de in die lidstaat geldende nationale bepalingen die binnen het gecoördineerde gebied vallen. Uit het tweede lid van deze bepaling volgt dat de lidstaten het vrije verkeer van diensten van de informatiemaatschappij die vanuit een andere lidstaat worden geleverd niet beperken om redenen die vallen binnen het gecoördineerde gebied. Zoals gezegd, leidt verweerder uit deze bepaling af dat alleen de Ierse wetgeving van toepassing is.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 5

- 4.9** Het Hof heeft in het arrest in de zaak *eDate Advertising e.a.* (gevoegde zaken C-509/09 en C-161/10, HvJ EU 25 oktober 2011, ECLI:EU:C:2011:685) een interpretatie gegeven van artikel 3 van de Richtlijn elektronische handel. Volgens het Hof verlangt artikel 3 geen omzetting in nationale wetgeving in de vorm van een specifieke conflictregel. In dit kader heeft het Hof geoordeeld dat artikel 3, eerste lid, hoofdzakelijk de verplichting aan de lidstaten oplegt om erop toe te zien dat de diensten van de informatiemaatschappij die door een op hun grondgebied gevestigde dienstverlener worden verricht, voldoen aan de in die lidstaten geldende nationale bepalingen die binnen het gecoördineerde gebied vallen. De oplegging van die verplichting vertoont volgens het Hof niet de kenmerken van een conflictregel die een oplossing moet bieden voor een specifiek conflict tussen meerdere rechtsstelsels die voor toepassing in aanmerking komen (overweging 61). Anders dan verweerder stelt, volgt uit artikel 3, eerste lid, van de Richtlijn elektronische handel dus niet zonder meer dat het College in deze zaak niet bevoegd is om een oordeel te geven. De lidstaten moeten wel, zo heeft het Hof ook in dit arrest geoordeeld, op het gecoördineerde gebied waarborgen dat de verlener van een dienst van de elektronische handel niet wordt onderworpen aan strengere eisen dan die voorzien in het in de lidstaat van vestiging van die dienstverlener toepasselijke materiële recht (overweging 68 en punt 2 van het dictum). Deze situatie doet zich naar het oordeel van het College in deze zaak niet voor.
- 4.10** In deze zaak hebben verzoekers verzocht om een oordeel op grond van de gelijkebehandelingswetgeving, waaronder de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb). De Awgb is deels een omzetting van het Europese gelijkebehandelingsrecht, zoals Richtlijn 2000/43 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming en Richtlijn 2000/78 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (zie de Memorie van Toelichting bij de EG-implementatiewet Awgb, *Kamerstukken II 2002/03*, 28770, nr. 3). Bovendien behoort volgens rechtspraak van het Hof tot de grondrechten die deel uitmaken van de algemene beginselen van het Unierecht met name het algemene beginsel van non-discriminatie. Het non-discriminatie beginsel is, met andere woorden, een algemeen beginsel van Unierecht. Dit beginsel bindt de lidstaten als de nationale situatie die aan de orde is, binnen de werkingssfeer van het Unierecht valt (zie bijvoorbeeld het arrest *FOA*, zaak C-354/13, HvJ EU 18 december 2014, ECLI:EU:C:2014:2463). Het beginsel van non-discriminatie is ten slotte neergelegd in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Omdat het beginsel van non-discriminatie alle lidstaten van de Europese Unie bindt, gaat het in deze zaak dus niet om strengere eisen dan die voorzien in het toepasselijke materiële Ierse recht. Het beroep ter zitting van verweerder op het arrest *Amazon* (zaak C-665/22, HvJ EU 30 mei 2024, ECLI:EU:C:2024:435) leidt niet tot een ander oordeel. Het draaide in die zaak om een specifieke maatregel van de Italiaanse autoriteiten, waarbij aan Amazon de verplichting werd opgelegd om een document toe te zenden waarin informatie over de economische situatie van de dienstverlener moet worden opgenomen. In zoverre werd Amazon in Italië aan strengere eisen onderworpen dan die voorzien in Luxemburg, de vestigingslidstaat van Amazon.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 6

Dat is een andere situatie dan de situatie waarin een oordeel wordt gevraagd op grond van gelijkebehandelingswetgeving, waarin het *Unierechtelijke* non-discriminatiebeginsel tot uitdrukking is gebracht. Het bevoegdheidsverweer van verweerder gaat naar het oordeel van het College dan ook niet op.

5 De ontvankelijkheid van verzoekers

- 5.1 Nu het College heeft vastgesteld dat het bevoegd is een oordeel te geven over het handelen van Meta Ierland, moet het vaststellen of zowel Global Witness als Stichting Clara Wichmann ontvankelijk zijn in het verzoek om een oordeel. Daarover overweegt het College als volgt.
- 5.2 In artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wet College voor de rechten van de mens (WCRM) staat dat een verzoek om een oordeel kan worden ingediend door een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid of stichting, die in overeenstemming met haar statuten de belangen behartigt van diegenen in wier bescherming de Awgb beoogt te voorzien. In artikel 14 van de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (WGBL) is artikel 10 van de WCRM van overeenkomstige toepassing verklaard op verzoeken over leeftijdsdiscriminatie.
- 5.3 Verder staat in artikel 6, tweede lid, van het Besluit werkwijze onderzoek gelijke behandeling (het Besluit werkwijze) dat uit het verzoekschrift moet blijken dat een verzoeker kan worden aangemerkt als een vereniging of stichting die in overeenstemming met haar statuten de belangen behartigt van degenen in wier bescherming een in artikel 1, onder c, genoemd wettelijk voorschrift beoogt te voorzien. In artikel 1, onder c, van het Besluit werkwijze staan onder andere de Awgb en artikel 14 van de WGBL genoemd.
- 5.4 Het College zal hieronder voor zowel Global Witness als Stichting Clara Wichmann beoordelen of zij in overeenstemming met de statuten de belangen behartigen van diegenen in wier bescherming de Awgb en de WGBL beogen te voorzien.
- 5.5 Global Witness is een stichting, opgericht naar Engels recht. In artikel 2 van 'The Companies Act 2006' is het doel van de stichting als volgt omschreven:

'The objects for which the company is established are to operate for charitable and educational purposes, including, but not limited to (1) researching, documenting and publicizing human rights, environmental, corruption and other records and abuses of individuals, countries, regimes and organisations throughout the world, (2) advocating to, or co-operation with, any other body or organization which may, in the sole opinion of the directors, advance the objects of the company, and (3) undertaking investigative journalism or any other journalistic activities which the directors consider, in their sole opinion, may advance the objects of the company and publishing the results of any such activities.'

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 7

- 5.6** De Awgb voorziet in de bescherming van personen tegen verboden onderscheid op grond van geslacht. Verder voorziet de WGBL in de bescherming van personen tegen verboden onderscheid op grond van leeftijd. Het College stelt vast dat uit het hiervoor geciteerde artikel 2 volgt dat Global Witness op het gebied van mensenrechten als doel heeft het publiceren, documenteren en uitvoeren van onderzoeksjournalistiek wereldwijd. Naar het oordeel van het College is dit doel te algemeen en te ruim geformuleerd om daaruit te concluderen dat uit de statuten volgt dat Global Witness de belangen behartigt van diegenen in wier bescherming de Awgb en de WGBL beogen te voorzien. Hierbij neemt het College ook in aanmerking dat onder de in artikel 3 van 'The Companies Act 2006' opgesomde middelen waarmee Global Witness beoogt haar doel te bereiken, niet is vermeld dat zij juridische procedures voert.
- 5.7** Dit leidt tot de conclusie dat het voor Global Witness niet mogelijk is een verzoek om een oordeel in te dienen bij het College. Voor zover het verzoek namens Global Witness is ingediend, is het verzoek dan ook niet-ontvankelijk.
- 5.8** Over Stichting Clara Wichmann overweegt het College als volgt. In artikel 2.1 van de statuten van Stichting Clara Wichmann staat het volgende:
- '2.1. De stichting heeft ten doel:
- a. het bevorderen van emancipatie van vrouwen, het verbeteren van hun rechtspositie en maatschappelijke en sociale positie en het bestrijden van hun discriminatie, in het bijzonder door het voeren van rechtszaken;
 - b. medestander te zijn bij het bestrijden van alle vormen van gender discriminatie, ongelijkheid en stereotypering, in het bijzonder door het voeren van rechtszaken; en
 - c. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.'

5.9 Uit de statutaire doelstelling, opgenomen in artikel 2.1 van de statuten van Stichting Clara Wichmann, volgt dat zij de belangen van vrouwen behartigt in verband met verboden onderscheid op grond van geslacht. Dat zijn belangen die de Awgb beoogt te beschermen. Naar het oordeel van het College is Stichting Clara Wichmann daarom ontvankelijk in haar verzoek om een oordeel, voor zover het verzoek ziet op onderscheid op grond van geslacht.

5.10 De WGBL voorziet in de bescherming van personen tegen verboden onderscheid op grond van leeftijd. Uit de statutaire doelstelling volgt echter niet dat Stichting Clara Wichmann de belangen behartigt van vrouwen in verband met verboden onderscheid op grond van leeftijd. Stichting Clara Wichmann heeft hierover toegelicht dat discriminatie op basis van geslacht en andere beschermde gronden, zoals leeftijd, elkaar kunnen kruisen (de zogeheten intersectionaliteit) en dat zij daarom ook ontvankelijk is voor zover haar verzoek ziet op onderscheid op grond van leeftijd. Het College ziet in deze toelichting niet genoeg aanknopingspunten voor het oordeel dat het verzoek op dit punt toch ontvankelijk is.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 8

Clara Wichmann heeft naar het oordeel van het College niet aannemelijk gemaakt dat vrouwen die een bepaalde leeftijd hebben als groep in het bijzonder worden getroffen door het algoritme. Omdat zij dit niet aannemelijk heeft gemaakt, ziet het College geen reden om Stichting Clara Wichmann in weerwil van haar specifieke statutaire doelstelling, die alleen ziet op onderscheid naar geslacht, ook ontvankelijk te achten voor zover het verzoek ziet op onderscheid op grond van leeftijd.

- 5.11 Het College zal Stichting Clara Wichmann in het vervolg van dit oordeel aanduiden als verzoeker en haar verzoek inhoudelijk beoordelen voor zover het ziet op onderscheid op grond van geslacht.

6 Het verzoek

Valt het verzoek onder de Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving?

Juridisch kader

- 6.1 De gelijkebehandelingswetgeving verbiedt het maken van verboden onderscheid bij de arbeidsbemiddeling en bij werving en selectie (artikel 3, eerste lid, Wet gelijke behandeling van mannen en vrouw (WGB) en artikel 5, eerste lid, onderdeel b, Awgb in combinatie met artikel 1 Awgb. De gelijkebehandelingswetgeving verbiedt daarnaast het maken van verboden onderscheid op grond van geslacht bij het aanbieden van of het verlenen van toegang tot diensten (artikel 7, eerste lid, van de Awgb). Het handelen van verweerder valt onder de Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving als er sprake is van arbeidsbemiddeling, werving of selectie, dan wel het aanbieden van een dienst. Partijen nemen hierover tegengestelde standpunten in. Hieronder zal het College daarom beoordelen of het handelen van verweerder valt onder arbeidsbemiddeling, werving en selectie of onder het aanbieden van een dienst.

Valt het handelen van verweerder onder arbeidsbemiddeling?

- 6.2 Volgens verzoeker kwalificeert het gebruik van een algoritme door verweerder in het proces om vacatureadvertenties te maken en te tonen aan werkzoekenden op een online platform als arbeidsbemiddeling. Verzoeker wijst erop dat het College eerder heeft geoordeeld dat er sprake is van arbeidsbemiddeling als een verweerder op een website vraag en aanbod van arbeid bij elkaar brengt, op een manier die verder gaat dan het fungeren als een 'prikbord' (waarbij zonder tussenkomst van verweerder vacatures op een website worden geplaatst). Verzoeker wijst in dit kader op de oordelen van het College van 3 april 2014, 2014-41 en van 18 september 2013, 2013-116. Verzoeker wijst ook op het oordeel van 14 december 2022, 2022-151, waarin het College heeft geoordeeld dat het meewerken aan een bepaalde 'ranking' van werkzoekende als arbeidsbemiddeling zou kunnen worden aangemerkt.
- 6.3 Verzoeker stelt dat de advertentiedienst op Facebook verder gaat dan de hiervoor beschreven prikbordfunctie. Het algoritme maakt namelijk een voorselectie binnen de door de adverteerder geselecteerde doelgroep voor een vacatureadvertentie. Het algoritme selecteert op basis van de gewenste doelgroep de Facebookgebruikers die het meest waarschijnlijk interactie zullen hebben met de vacatureadvertentie.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 9

Uit het onderzoek van Global Witness blijkt immers dat als de adverteerder kiest voor een brede doelgroep, namelijk 'volwassenen in Nederland', vacatures toch selectief, bijvoorbeeld hoofdzakelijk aan vrouwen, worden getoond. Dit is volgens verzoeker een vorm van 'ranking' omdat het algoritme, onder meer op het datapunt geslacht, bepaalt wie uit de doelgroep de vacatures te zien krijgt. Dat het gaat om méér dan een prikbord, blijkt ook uit het feit dat verweerder een actieve rol aanneemt en aanvullende diensten biedt rondom het adverteren op Facebook. Zo biedt verweerder adverteerders hulp bij het maken van de advertenties en bij het samenstellen van doelgroepen. Ook adviseert Meta adverteerders over hun advertentiestrategie en biedt zij inzicht in het effect en het bereik van de advertenties. Daarnaast beheert Meta het veilingplatform voor de advertenties. Dit collectief aan handelingen rondom de advertentiendienst bevordert het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en behelst volgens verzoeker dus meer dan een prikbordfunctie.

- 6.4** Verweerder betwist dat zij aan arbeidsbemiddeling doet. Verweerder heeft geen actieve rol bij de selectie door de werkgever van kandidaten voor de geadverteerde vacatures. Het uitgangspunt is om advertenties te tonen aan die Facebookgebruikers die het meest waarschijnlijk de interactie hebben die de adverteerder beoogt (in dit geval: klikken op de vacatureadvertentie). Het advertentiesysteem dat Meta gebruikt, bestaat uit veilingen en complexe 'machine learning' modellen. Dit systeem leert en verandert voortdurend op basis van *real time feedback* over hoe specifieke gebruikers reageren op specifieke advertenties. De voorspellingen die het algoritmisch gestuurde systeem doet, zijn gebaseerd op een veelheid aan datapunten en dynamische interacties in en tussen de modellen. De advertentie die op een bepaald moment aan een bepaalde gebruiker wordt getoond, is de advertentie die de advertentieveiling heeft gewonnen. Wie de winnaar is, wordt bepaald aan de hand van het adverteerdersbod, het geschatte actiepercentage van de Facebookgebruiker gelet op eerder online gedrag van die gebruiker en de advertentiekwaliteit. Of iemand uit de doelgroep een advertentie te zien krijgt, staat los van de geschiktheid voor een vacature, maar ziet meer op de kans dat iemand op de vacatureadvertentie klikt. Het is aan de werkgever om te bepalen of de persoon die reageert op de vacature, geschikt is.
- 6.5** Het College overweegt als volgt. In eerdere oordelen heeft het College onder verwijzing naar Kamerstukken geoordeeld dat het begrip arbeidsbemiddeling een ruime betekenis heeft in de gelijke behandelingswetgeving (zie College voor de Rechten van de mens 30 september 2016, 2016-100, overweging 4.2 met verwijzing naar *Kamerstukken II 2001/02*, 28 170, nr. 3, p. 20). Het omvat de dienstverlening in de uitoefening van beroep of bedrijf ten behoeve van een werkgever, een werkzoekende, dan wel beiden, inhoudende het behulpzaam zijn bij het zoeken van arbeidskrachten of arbeidsgelegenheid, waarbij de totstandkoming van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht (of een aanstelling tot ambtenaar) wordt beoogd (*Kamerstukken II 2002/03*, 28 770, nr. 3, p. 11; zie ook College voor de Rechten van de Mens 4 juli 2014, 2014-82, overweging 3.6). Als de dienstverlening niet meer behelst dan het in stand houden van een 'prikbord', dan is er geen sprake van arbeidsbemiddeling (zie overweging 3.7 van het voornoemde oordeel).

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 10

Van arbeidsbemiddeling kan wel sprake zijn als er naast de prikbordefunctie sprake is van activiteiten om werkgevers en werknemers bij elkaar te brengen (vergelijk ook College voor de Rechten van de Mens 18 september 2013, 2013-116, overwegingen 3.3 tot en met 3.9 en College voor de Rechten van de Mens 3 april 2014, 2014-41, overwegingen 3.7 tot en met 3.10).

- 6.6** Het College is van oordeel dat de advertentiedienst die verweerder aanbiedt niet kwalificeert als arbeidsbemiddeling in de zin van de gelijke behandelingswetgeving. Zoals hiervoor toegelicht, moet het gaan om méér dan een prikbordefunctie. De vraag in dat kader is of verweerder een actieve rol aanneemt en verdergaande activiteiten ontplooit om werkgevers en werknemers bij elkaar te brengen. Het College is daarvan onvoldoende gebleken. Het gaat te ver om de selectie die het algoritme maakt bij de keuze aan wie binnen een bepaalde doelgroep een specifieke advertentie te tonen, aan te merken als 'arbeidsbemiddeling'. Verweerder heeft toegelicht dat het aanbod aan vacatureadvertenties op elk willekeurig moment groter is dan het aanbod aan Facebookgebruikers om die vacatures aan te tonen. Daarom maakt zij gebruik van een systeem van een advertentieveiling. Of een bepaalde vacatureadvertentie de veiling wint, hangt af van het adverteerdersbod, de advertentiekwaliteit en het geschatte actiepercentage van de Facebookgebruiker gelet op eerder online gedrag. Dit zijn aspecten die geen rechtstreeks verband houden met arbeidsbemiddeling. Het College ziet dit in de kern als een middel om schaarse advertentieruimte te verdelen en niet zozeer als arbeidsbemiddeling. De aanvullende diensten rondom het adverteren op Facebook zien in de kern op het verbeteren van de advertentiekwaliteit en advies over het advertentiebod. De geboden hulp ziet niet op de inhoud van de advertentie, maar op generieke informatie, bijvoorbeeld op het gebruik van aantrekkelijke lettertypes en -groottes. Weliswaar kan een adverteerder daarmee zijn kansen om de advertentieveiling te winnen, vergroten, maar het College vindt het te ver reiken om dit aan te merken als arbeidsbemiddeling.

Valt het handelen van verweerder onder werving en selectie?

- 6.7** Verzoeker heeft onder verwijzing naar een wetenschappelijk artikel van Gerards en Xenidis (Gerards & Xenidis, 'Algorithmic discrimination in Europa: challenges and opportunities for gender equality and nondiscrimination law', Brussel: Europese Commissie, 2021) gesteld dat het algoritmisch gericht tonen van vacatureadvertenties valt onder het proces van werving en selectie. Het College stelt vast dat verzoeker niet heeft toegelicht hoe de conclusies van dat artikel één op één van toepassing zijn op de onderhavige kwestie. Het College is daarom van oordeel dat verzoeker met de enkele verwijzing naar dit wetenschappelijke artikel niet heeft onderbouwd dat het systeem dat Meta gebruikt voor het tonen van vacatureadvertenties op de tijdlijn van Facebookgebruikers in Nederland kwalificeert als werving en selectie in de zin van de gelijkebehandelingswetgeving.
- 6.8** Het College komt tot de conclusie dat het handelen van verweerder niet onder arbeidsbemiddeling of werving en selectie valt. Het College zal hieronder beoordelen of er sprake is van het aanbieden van een dienst als bedoeld in artikel 7 van de Awgb.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 11

Biedt verweerder een dienst aan?

- 6.9** Op grond van artikel 7 van de Awgb is het verboden om onderscheid op grond van geslacht te maken bij het aanbieden van of verlenen van toegang tot een dienst.
- 6.10** Het begrip 'dienst' van artikel 7 Awgb dient breed te worden geïnterpreteerd (*Kamerstukken II* 1991-92, 22014, nr. 3, p. 15). Dit volgt ook uit vaste jurisprudentie van het Hof (zie bijvoorbeeld het arrest in de zaak *Visser Vastgoed* (gevoegde zaken C-360/15 en C-31/16, ECLI:EU:C:2018:44, ov. 89). Met de term 'dienst' wordt in beginsel geduid op een economische activiteit, waar een vergoeding tegenover staat (zie artikel 57 van het VWEU en artikel 4, onder 1, Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt). Het College is met verzoeker van oordeel dat het bieden van een platform (Facebook) voor het plaatsen van vacatureadvertenties, inclusief het zorgdragen voor het tonen van die advertenties aan Facebookgebruikers tegen betaling van adverteerders, kwalificeert als het aanbieden van een dienst in de zin van de gelijkebehandelingswetgeving. Het College vindt hiervoor bevestiging in het oordeel van 14 december 2022, 2022-151, overweging 5.3, waarin het College heeft geoordeeld dat het aanbieden van vacatures op de website van Tadaah, gekenmerkt moest worden als het aanbieden van een dienst in de zin van artikel 7, eerste lid, van de Awgb.
- 6.11** Op verweerder rust, als aanbieder van de dienst, de verplichting zich te onthouden van verboden onderscheid op grond van geslacht. Hierna zal het College beoordelen of verweerder zich bij het aanbieden van haar dienst aan deze verplichting heeft gehouden.

7 Beoordeling

Maakt verweerder onderscheid op grond van geslacht bij het aanbieden van haar dienst?

- 7.1** Voor deze beoordeling is van belang dat dat het aan verzoeker is om feiten aan te voeren die onderscheid op grond van geslacht kunnen doen vermoeden. Als zij hierin slaagt ligt het op de weg van verweerder om te bewijzen dat hij niet in strijd met de Awgb heeft gehandeld. Dit volgt uit artikel 10, eerste lid, Awgb. Hieronder gaat het College eerst in op de feiten die verzoeker heeft aangedragen.

Feiten die onderscheid kunnen doen vermoeden?

- 7.2** Verzoeker voert aan dat de uitkomsten van het onderzoek van Global Witness een vermoeden van onderscheid op grond van geslacht vestigen. Het onderzoek toont aan dat genderneutraal opgestelde advertentieteksten alsnog voornamelijk aan mannelijke of vrouwelijke Facebookgebruikers worden getoond. Dit is volgens verzoeker een sterke aanwijzing dat het algoritme van verweerder stereotyperend te werk gaat, waarbij vacatures voor banen die historisch gezien aan een bepaald geslacht worden gerelateerd aanzienlijk vaker aan Facebookgebruikers van dat geslacht worden getoond.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 12

Hierdoor is voor een disproportioneel deel van het andere geslacht de mogelijkheid ontnomen, of ernstig beperkt, om op die banen te solliciteren. Zij krijgen die vacatures niet te zien op hun tijdlijn op Facebook. Dit is een serieuze bedreiging voor het emancipatieproces en het vergroot volgens verzoeker de bestaande genderongelijkheid.

- 7.3** Verweerder betwist dat de onderzoeksresultaten leiden tot een vermoeden van onderscheid op grond van geslacht. Het onderzoek laat weliswaar zien dat gebruikers van het ene geslacht sommige advertenties vaker te zien krijgen dan gebruikers van het andere geslacht, maar verzoekers onderbouwen onvoldoende dit het gevolg is van verboden onderscheidmakend handelen op grond van geslacht. Dit verschil kan ook het gevolg zijn van andere omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de interesses en het klikgedrag van een Facebookgebruiker. Bovendien is er geen sprake van benadeling, omdat alle vacatureadvertenties voor alle Facebookgebruikers te zien zijn in de Advertentiebibliotheek op Facebook.
- 7.4** Het College is van oordeel dat verzoeker met de resultaten van het onderzoek door Global Witness erin is geslaagd feiten aan te voeren die een vermoeden van onderscheid op grond van geslacht kunnen doen vestigen. Het College overweegt daarover als volgt. Global Witness heeft negen advertenties voor verschillende vacatures gemaakt voor de functies van elektricien, kapper, basisschool leerkracht, monteur, receptionist, schilder, chef-kok, koerier en pakketbezorger. Er werden geen specifieke doelgroepen geselecteerd, anders dan het verzoek aan verweerder om de advertenties op Facebook aan gebruikers van 18 jaar of ouder in Nederland te tonen. De vacatures waren niet specifiek gericht aan mannen of vrouwen, de functieomschrijvingen waren genderneutraal geformuleerd en ook de opmaak van de vacatures was (gender)neutraal. De resultaten van het onderzoek waren als volgt:

	Maart 2022			April 2023		
	Vrouw (n)	Man (n)	Leeftijdscategorie	Vrouw (n)	Man (n)	Leeftijdscategorie
Receptionist	96% (2.147)	4% (80)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64	97% (5.538)	3% (146)	Voorname-lijk 45-54
Leerkracht basisschool	93% (3.337)	7% (250)	Voorname-lijk 35-44	85% (3.154)	15% (551)	-
Kapper	91% (2.504)	9% (248)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64	84% (3.399)	15% (621)	-
Monteur	3% (115)	96% (3.280)	-	4% (160)	96% (3.644)	-
Elektricien	6% (198)	94% (3.146)	-	12% (734)	87% (5.154)	-
Schilder	25% (866)	75% (2.639)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64	20% (733)	80% (3.003)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64
Chef-kok	32% (686)	67% (1.447)	-	20% (967)	79% (3.739)	-
Pakketbezorger	53% (1.456)	47% (1.274)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64	38% (1.332)	62% (2.193)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64
Koerier	49% (1.397)	50% (1.432)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64	24% (723)	76% (2.335)	Voorname-lijk 45-54 en 55-64

Oordeel: 2025-17
Vervolgveld: 13

- 7.5** Uit deze resultaten volgt, zoals verzoeker stelt, dat vacatures voor banen voor stereotype vrouwenberoepen, hoofdzakelijk aan vrouwen worden getoond, en vacatures voor stereotype mannenberoepen, vooral worden getoond aan mannen. Zo is de vacature voor de functie van receptionist voor 96% (2022) respectievelijk 97% (2023) aan vrouwelijke Facebookgebruikers getoond. De functie van leerkracht basisschool is voor 93% (2022) respectievelijk 85% (2023) aan vrouwelijke Facebookgebruikers getoond. De vacature van monteur is voor 96% (2022 en 2023) aan mannelijke Facebookgebruikers getoond. De vacature voor de functie van elektricien is voor 94% (2022) en 87% (2023) aan mannelijke Facebookgebruikers getoond.
- 7.6** Het College kan niet met zekerheid vaststellen dat er een causaal verband is tussen de getalsmatige resultaten uit bovenstaand overzicht en de stereotyperende werking van het door verweerder gebruikte algoritme. Er zijn namelijk geen cijfers bekend over de verhoudingen man/vrouw binnen de verschillende onderzochte functies. Daar staat tegenover dat het College ook geen inzicht heeft in de precieze werking via de machine learning van het algoritme. Hoewel het begrijpelijk is dat Meta daar uit concurrentieoverwegingen geen inzicht in geeft, neemt zij daarmee wel een risico dat er een vermoeden ontstaat van stereotyperende werking van het algoritme. Naar het oordeel van het College dient dat risico voor haar rekening te komen. Daarom neemt het College gelet op de cijfers uit het onderzoek van Global Witness een vermoeden van onderscheid aan. Het is vervolgens op basis van de bewijslastverdeling aan verweerder om dat vermoeden te weerleggen.
- Heeft verweerder het vermoeden van onderscheid weerlegd?*
- 7.7** Verweerder benadrukt dat zij zich actief inzet om onderscheid te voorkomen bij het tonen van advertenties aan Facebookgebruikers. Zo kunnen adverteerders bij vacatureadvertenties het criterium 'geslacht' niet aanpassen bij het selecteren van een doelgroep voor die advertentie: doelgroepen moeten altijd beide geslachten bevatten. Feit is dat er op ieder moment miljoenen advertenties zijn die kunnen worden getoond aan de bijna 11 miljoen Facebook-gebruikers in Nederland. Advertenties concurreren daarom voor de schaarse advertentieplekken in het Overzicht van een Facebookgebruiker. Om te bepalen welke advertentie uiteindelijk getoond wordt, maakt verweerder gebruik van een algoritmisch gestuurd advertentiesysteem, dat bestaat uit veilingen en complexe machine learning modellen. Uitgangspunt is om advertenties aan te bieden aan die gebruikers die het meest waarschijnlijk de interactie opleveren die de adverteerder beoogt. De winnaar van de advertentieveiling is de advertentie die het hoogst scoort gelet op drie factoren: het adverteerdersbod, het geschatte actiepercentage en de advertentiekwaliteit. Wie de winnaar van een advertentieveiling wordt, is niet gebaseerd op het geslacht van een gebruiker. Het datapunt geslacht is één van de talrijke variabelen waarmee het algoritme rekening kan houden. Daarmee wordt bedoeld: de ene keer zal het algoritme dat wel doen, en de andere keer niet. Of het algoritme het datapunt geslacht meeneemt, bepaalt het algoritme zelf. Het algoritme is daarin zelflerend en de gehele set aan datapunten is dynamisch. Het College ziet geen reden om aan deze toelichting van verweerder te twijfelen.

- 7.8** Voor de beoordeling van de vraag of verweerder heeft weerlegd dat zij onderscheid maakt op grond van geslacht is het van belang om vast te stellen of het gaat om direct of om indirect onderscheid. Uit artikel 1, aanhef en onder b, van de Awgb volgt dat met direct onderscheid de situatie wordt bedoeld waarin een persoon op een andere wijze wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op grond van geslacht. Verweerder heeft, zoals uit de overweging hiervoor volgt, uitgelegd dat het algoritme zelflerend is en dat de gehele set aan datapunten dynamisch is. De werking van het algoritme is, zo begrijpt het College, (ook) afhankelijk van het 'klik-gedrag' van de Facebookgebruiker. Gelet hierop heeft verweerder naar het oordeel van het College voldoende weerlegd dat het algoritme direct onderscheid maakt op grond van geslacht. Het staat namelijk niet vast dat het algoritme dat ten grondslag ligt aan verweerdens advertentiedienst bij het bepalen van de winnaar van de advertentieveiling een persoon op grond van geslacht anders behandelt dan een ander in een vergelijkbare situatie.
- 7.9** Wél ziet het College aanknopingspunten om aan te nemen dat het algoritme van verweerder kan leiden tot indirect onderscheid op grond van geslacht. Het vermoeden van indirect onderscheid heeft verweerder dan ook niet weerlegd. Op grond van artikel 1, aanhef en onder c, van de Awgb is indirect onderscheid de situatie waarin een ogenschijnlijk neutrale handelwijze personen met een bepaald geslacht in vergelijking met andere personen bijzonder treft. Zoals hiervoor al vastgesteld, heeft het algoritme een dynamische werking en is de werking ervan afhankelijk van het klik-gedrag van de gebruikers. Omdat het algoritme leert aan de hand van het klik-gedrag van de Facebookgebruikers, kan een eenzijdig beeld ontstaan van die gebruiker met als gevolg dat het algoritme, zonder monitoring en eventuele maatregelen, stereotypering kan bevorderen. Het kan, omdat het afhankelijk is van het klikgedrag van de gebruiker, versterkend werken. Dat het like- en klikgedrag van gebruikers in versterkte mate kan doorwerken in een algoritme heeft het College eerder al vastgesteld in zijn oordeel van 1 augustus 2023, 2023-82 (overweging 5.13). Daarmee leidt de werking van het algoritme ertoe dat genderneutraal opgestelde advertentieteksten alsnog voornamelijk aan één geslacht Facebookgebruikers worden getoond. De cijfers die voortvloeien uit het onderzoek van Global Witness lijken dat ook te bevestigen. Vacatures voor banen die historisch gezien aan een bepaald geslacht worden gerelateerd, worden aanzienlijk vaker aan Facebookgebruikers van dat geslacht getoond. Hoewel, zoals gezegd, het een en ander valt af te dingen op dit onderzoek, heeft verweerder erkend dat het datapunt geslacht deel kan uitmaken van het algoritme. Verweerder heeft niet ontkracht dat dit datapunt stereotypering via het algoritme kan bevorderen. Dat het College dit niet met zekerheid kan vaststellen, moet, zoals het College ook al hiervoor heeft overwogen, voor rekening blijven van verweerder. Het is immers ook aan verweerder om te bewijzen dat het geslacht van de Facebookgebruiker geen enkele rol heeft gespeeld. En daarin slaagt zij niet. Met verzoeker is het College dan ook van oordeel dat hierdoor vaststaat dat een deel van het andere geslacht benadeeld kan worden: zij krijgen de vacatures niet te zien op hun Overzicht in Facebook.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 15

Dat alle Facebookgebruikers de mogelijkheid hebben om via de Advertentiebibliotheek alle vacatures te zien, maakt dat niet anders. Hoewel die mogelijkheid bestaat, moeten Facebookgebruikers hiervoor een extra handeling verrichten. Zij krijgen niet alle advertenties 'automatisch' op hun tijdslijn te zien. Het is ook niet voor niets dat verweerder de adverteerders laat 'concurreren' om in de tijdslijn van een Facebookgebruiker te verschijnen. Het College komt tot de conclusie dat sprake is van indirect onderscheid op grond van geslacht.

Kan het onderscheid gerechtvaardigd worden?

- 7.10** Indirect onderscheid is niet verboden als dit objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en het middel voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk is (artikel 2, eerste lid, Awgb en artikel 6 WGB).

Legitiem doel

- 7.11** Een doel is legitiem wanneer het voldoende zwaarwegend is of voorziet in een werkelijke behoefte en geen discriminerend oogmerk heeft. Het doel van het onderscheid, zo stelt verweerder, is tweeledig. Dat is ten eerste om adverteerders de beste service en waar voor hun geld te bieden, door de vacatureadvertenties zodanig te publiceren dat de adverteerder zijn doelstelling bereikt. Ten tweede gaat het erom Facebookgebruikers de beste ervaring op Facebook te bieden, in die zin dat hen alleen vacature-advertenties worden getoond die hen hoogstwaarschijnlijk interesseren.

- 7.12** Het College oordeelt dat het doel van het gemaakte onderscheid op zichzelf legitiem is omdat hiermee een voor verweerder zwaarwegend belang wordt gediend en het in het algemeen geen discriminerend oogmerk heeft.

Passende middelen

- 7.13** Een middel is passend als het geschikt is om het beoogde doel te bereiken. Verweerder stelt dat het middel, het advertentiealgoritme, bij uitstek geschikt is om de beoogde doelen te bereiken. Het advertentiealgoritme zorgt ervoor dat vacatureadvertenties worden getoond aan die Facebookgebruikers die daar het meest waarschijnlijk interactie mee zullen hebben (erop zullen klikken). Het gebruik van het algoritme minimaliseert de kans dat vacatures worden getoond aan een ongeïnteresseerde Facebookgebruiker. De adverteerder bereikt hierdoor zijn doelstelling om binnen zijn budget vacatures te tonen aan zoveel mogelijk gebruikers die waarschijnlijk interactie zouden hebben met de betreffende vacature. Het College is van oordeel dat het middel, het algoritmisch gestuurd advertentiesysteem, passend is om de legitieme doelen te bereiken.

Noodzakelijkheid van het middel

- 7.14** Vervolgens is het de vraag of het middel noodzakelijk is, in de zin dat het voldoet aan de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit. Een middel voldoet aan het vereiste van subsidiariteit als er geen ander middel is waarmee het doel ook kan worden bereikt en waarmee geen dan wel minder onderscheid wordt gemaakt. Bij de beoordeling van de proportionaliteit gaat het erom of het middel in evenredige verhouding staat tot het doel. Daarbij gaat het om een afweging van de betrokken belangen.

- 7.15** Het College heeft hiervoor al geoordeeld dat het algoritme, zonder monitoring en eventuele maatregelen, stereotypering kan bevorderen. Naar het oordeel van het College mag van verweerder, gelet op de betrokken belangen, dan ook worden verwacht dat zij de werking van het algoritme monitort en eventueel maatregelen treft om de versterkende werking van het algoritme, zoals omschreven in overweging 7.9, te neutraliseren. Hiermee is naar het oordeel van het College een alternatief middel voorhanden waarmee geen dan wel minder onderscheid wordt gemaakt. Het middel voldoet dan ook niet aan het subsidiariteitsvereiste. Het College wijst in dit kader ook op de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 5 van het VN-vrouwenverdrag: in dat artikel staat een verplichting voor de verdragstaten om alle passende maatregelen te nemen om vooroordelen, gewoonten en andere gebruiken uit te bannen, die zijn gebaseerd op de gedachte van de minderwaardigheid of meerderwaardigheid van één van beide geslachten of op de stereotiepe rollen van mannen en vrouwen.
- 7.16** Ter zitting heeft verweerder desgevraagd toegelicht dat zij maatregelen neemt om te zorgen dat de advertentiedienst aan de wet- en regelgeving voldoet. Naarmate de maatschappelijke discussies toenemen, is Meta voortdurend in gesprek met verschillende organisaties en doet hij naar aanleiding daarvan ook concrete aanpassingen. Zo heeft Meta ervoor gezorgd dat adverteerders binnen de doelgroep niet meer kunnen selecteren op grond van geslacht. Ook heeft zij aanpassingen gedaan in de manier waarop de advertentieveiling is ingericht: zo is de techniek aangepast om vraag en aanbod beter te matchen. In beginsel heeft Meta daarbij wel enige mogelijkheid om het algoritme iets te sturen.
- 7.17** Het is het College echter niet duidelijk geworden of, en zo ja hoe, verweerder concreet monitort en onderzoek doet naar de vraag in hoeverre er stereotypering optreedt in het advertentiealgoritme en in hoeverre zij naar aanleiding daarvan neutraliserende maatregelen neemt. Gelet op overweging 7.14 en 7.15 schiet verweerder daar in het kader van de noodzakelijkheid van het middel te kort. Verweerder heeft dan ook, gelet op het algemene belang dat met de gelijkebehandelingswetgeving is gediend en waaraan ook verweerder gehouden is, in zoverre een zorgplicht. Naar het oordeel van het College heeft verweerder niet aangetoond dat zij invulling heeft gegeven aan die zorgplicht.

Conclusie

- 7.18** Het College concludeert dat het indirecte onderscheid op grond van geslacht niet noodzakelijk is en daarmee niet objectief gerechtvaardigd is. Daarmee oordeelt het College dat verweerder verboden onderscheid op grond van geslacht heeft gemaakt bij het tonen van advertenties voor vacatures aan gebruikers van Facebook in Nederland.

Oordeel: 2025-17
Vervolgvel: 17

8 Oordeel

Het College:

- is niet bevoegd een oordeel te geven over het handelen van Meta Inc. en Facebook Nederland;
- verklaart het verzoek om een oordeel van Global Witness niet-ontvankelijk;
- verklaart het verzoek om een oordeel van Stichting Clara Wichmann niet-ontvankelijk voor zover het ziet op onderscheid op grond van leeftijd;
- oordeelt dat Meta Platforms Ireland Ltd. verboden onderscheid maakt op grond van geslacht bij het tonen van advertenties voor vacatures aan gebruikers van Facebook in Nederland.

Aldus gegeven te Utrecht op 18 februari 2025 door mr. R. Grimbergen, voorzitter, mr. A.C.J. van Dooijeweert en prof. mr. P.R. Rodrigues, leden van het College voor de Rechten van de Mens, in tegenwoordigheid van mr. J.M. van Sambeek, secretaris.



mr. R. Grimbergen



mr. J.M. van Sambeek